

UDKAST

Vejledning om tredjepartsadgang til anlæg til indvinding, behandling og transport af kulbrinter, som er reguleret af Lov om anvendelse af Danmarks undergrund (undergrundsloven)

Kontor/afdeling
Center for Energiressourcer

Dato
8. februar 2019

J nr.

Indhold

1. Vejledningens formål og anvendelsesområde	2
1.1 Undergrundslovens regulering af tredjepartsadgang.....	3
1.2 Tredjepartsadgang til opstrømsrørledningsnet til naturgas	5
1.3 Tredjepartsadgang til olierørledningen fra Gorm feltet i Nordsøen til Fredericia	5
2. Baggrund for regulering af tredjepartsadgang efter undergrundsloven	6
3. Proces ved en rettighedshavers overvejelser om udbygning på grundlag af tredjepartsadgang.....	8
3.1 Diagram for forhandlings- og beslutningsproces	9
4. Fordeling af overskud ved indvinding under anvendelse af tredjepartsanlæg	11
5. Fordeling af driftsomkostninger	12
6. Ulemper for en ejer af anlæg med tredjepartsadgang.....	12
7. Optimering af kapacitetsudnyttelse for anlæg med tredjepartsadgang	14
8. Anlæg etableret med overskydende kapacitet	14
9. Energistyrelsens behandling af aftaler om tredjepartsadgang forelagt til godkendelse og af uenighed om vilkår og betingelser i aftaler	15
10. Energistyrelsens øvrige opgaver og funktioner i forbindelse med tredjepartsadgang.....	16

Bilag til vejledningen

Bilag 1 Bestemmelser om samordning af anvendelsen af anlæg til indvinding, behandling og transport af kulbrinter m.v. i Lov om anvendelse af Danmarks undergrund (undergrundsloven).

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk
www.ens.dk

Bilag 2 Bekendtgørelse nr. 1449 af 8. december 2017 om andres brug af anlæg til indvinding, behandling og transport m.v. af kulbrinter (tredjepartsadgang).¹

Bilag 3 Bekendtgørelse nr. 920 af 25. juni 2018 om adgang til opstrømsrørledningsnet og opstrømssystemer. Bekendtgørelsen vedrører naturgas.

Bilag 4 Standardaftale for en rettighedshavers brug af en anden rettighedshavers anlæg til indvinding, behandling og transport af kulbrinter m.v.: [Terms and conditions for third party use of installations] (udarbejdes efterfølgende i samarbejde med OGD).

Bilag 5 Henvisning til

- lov om etablering og benyttelse af en rørledning til transport af råolie og kondensat (rørledningsloven) med tilhørende
- bekendtgørelse om betaling for transport af råolie og kondensat samt
- Transportation Agreement med bilag.

1. Vejledningens formål og anvendelsesområde

Denne vejledning vedrører regulering af tredjepartsadgang til anlæg til indvinding, behandling og transport m.v. af kulbrinter efter undergrundsloven.

Formålet med vejledningen er at skabe klarhed for rettighedshaverne om fortolkning af reglerne om tredjepartsadgang. Derfor vil denne vejledning primært uddybe bestemmelser om tredjepartsadgang i undergrundsloven og i bekendtgørelse om andres brug af anlæg til indvinding, behandling og transport m.v. af kulbrinter (tredjepartsadgang) samt beskrive Energistyrelsens administrative praksis og udgangspunkt for konkrete vurderinger.

Ved tredjepartsadgang forstås, at en rettighedshaver bruger eller ønsker at bruge et anlæg, som rettighedshaveren ikke er ejer af. Brug af et anlæg omfatter ud over indvinding, behandling og transport af kulbrinter og dermed indvundne gasser, vand m.v. på et anlæg også levering af tjenester fra et anlæg til en rettighedshaver i form af el, vand og gas til injektion, levering af gas til brug for indvinding (løftegas) og behandling, lagring af kulbrinter, anvendelse af bøjelastningsfaciliteter samt fjernstyring af installationer m.v.

Ved en rettighedshaver forstås i denne vejledning den eller de deltagere (normalt selskaber), som i henhold til undergrundsloven har en tilladelse til efterforskning og indvinding af råstoffer eller til etablering og drift af rørledningsanlæg. En rettighedshaver kan bestå af en eller flere fysiske eller juridiske personer i forening,

---

¹ Tredjepartsadgangsbekendtgørelsen nyudstedes sammen med udgivelsen af denne vejledning. Udkast til ny bekendtgørelse med markerede ændringer er vedlagt i stedet for den nugældende bekendtgørelse. Den endelige bekendtgørelse påtænkes vedlagt som nyt bilag 2.

herunder bevillingshavere og bistandsydere. Hver deltager vil have en defineret andel i tilladelsen. Den generelle definition af rettighedshaver findes i undergrundslovens § 1 a, nr. 3).

Tredjepartsadgang til anlæg til indvinding, behandling og transport m.v. af kulbrinter reguleres af henholdsvis

1. undergrundsloven med tilhørende bekendtgørelse om andres brug af anlæg til indvinding, behandling og transport m.v. af kulbrinter (tredjepartsadgang),
2. bekendtgørelse om adgang til opstrømsrørledningsnet og opstrømssystemer samt
3. rørledningsloven med tilhørende bekendtgørelse om betaling samt Transportation Agreement med tilhørende bilag.

I de følgende afsnit redegøres for, hvilke anlæg, som er reguleret af punkterne 1, 2 og 3.

1.1 Undergrundslovens regulering af tredjepartsadgang

Ved vedtagelsen af den nuværende undergrundslov, lov nr. 293 af 10. juni 1981 om anvendelse af Danmarks undergrund, indgik i § 16 bestemmelser om samordning af indvinding, behandling og transport af olie og gas.

Undergrundsloven regulerer udnyttelse af råstoffer i Danmarks undergrund, jf. undergrundslovens § 1. Loven regulerer derfor ikke anvendelse af anlæg i forbindelse med indvinding, behandling og transport af kulbrinter, som indvindes uden for Danmarks undergrund og dansk kontinentalsokkelområde. Der må ikke i vilkår og betingelser diskrimineres mellem brug af anlæg, der er reguleret af undergrundsloven, og tilsvarende brug af anlæg i forbindelse med kulbrinter indvundet i andre EU- og EØS-lande og på deres sokkelområder.

Lovens § 16 blev ændret ved lov nr. 541 af 30. maj 2011 på grundlag af lovforslag L 141 af 9. februar 2011.

Loven er efterfølgende ændret i 2017. Lovforslag L 42 af 4. oktober 2017 indeholder ændringsforslag til undergrundsloven bl.a. med relation til samordning af indvinding, behandling og transport af olie og gas (tredjepartsadgang).

Ændringerne omfatter

- § 10, stk. 5 og 6, som giver mulighed for ved godkendelse af udbygningsplaner at fastsætte vilkår om forpligtigelse til at indgå aftale om plads- og vægtpacitet med anden rettighedshaver samt om videregivelse af fortrolige oplysninger.
- § 15a med principper for fordeling af fortjenesten ved indgåelse af aftaler om tredjepartsadgang

- § 16 om ministerens godkendelse af aftaler om tredjepartsadgang, fastsættelse tidsplaner og frister for forhandlinger m.v.
- § 16a om overdragelse af forhandlingsretten over ledig kapacitet i en tredjepartsfacilitet
- § 17 om videregivelse af oplysninger til anden rettighedshaver i forbindelse med ansøgning om reduktion af rørlednings kapacitet
- § 25, stk. 1, 3. pkt. om overvågning af virksomhed efter loven med henblik på at identificere potentialer for tredjepartsadgang

Lovforslaget er vedtaget som lov nr. 1400 af 5. december 2017.

I bilag 1 til vejledningen findes

- Gældende bestemmelser om samordning i undergrundsloven
- Generelle bemærkninger i L 141 og L 42 om samordning (tredjepartsadgang)
- Særlige bemærkninger i L 141 og L 42 til bestemmelserne om samordning

I bilag 2 til vejledningen findes bekendtgørelse 1449 af 8. december 2017 om andres brug af anlæg til indvinding, behandling og transport m.v. af kulbrinter (tredjepartsadgang). Bekendtgørelsen indeholder regler om tredjepartsadgang efter undergrundsloven.

I bilag 4 [findes] en standardaftale for en rettighedshavers brug af en anden rettighedshavers (ejer) anlæg til indvinding, behandling og transport af kulbrinter m.v.: [Terms and conditions for third party use of installations]. Standardaftalen kan fraviges ved aftale mellem parterne.

Reglerne i undergrundsloven og bekendtgørelsen administreres af Energistyrelsen. Oplysninger om Energistyrelsen kan findes på dette link: <https://ens.dk/>

Reglerne i undergrundsloven regulerer tredjepartsadgang til anlæg til indvinding, behandling og transport m.v. af kulbrinter indvundet fra dansk område, undtagen tilslutning til og brug af henholdsvis opstrømsrørledningsanlæg til naturgas og olierørledningen fra Nordsøen til Fredericia.

Denne vejledning omhandler kun undergrundslovens regulering af tredjepartsadgang.

Undergrundslovens § 16 omhandler i stk. 2 også situationer, hvor der efter forhandling med rettighedshaverne meddeles påbud om, at to forekomster skal udnyttes samordnet. Det vil normalt kunne være relevant, når ingen af de omfattede forekomster er udbygget. Denne vejledning behandler imidlertid som udgangspunkt adgang til et eksisterende eller et anlæg under udbygning.

Virksomhed omfattende indvinding, behandling og transport m.v. af kulbrinter er omfattet af dansk konkurrenceret, herunder EU-retten. Denne vejledning behandler

ikke forhold i forbindelse med konkurrenceret, men vurderes ikke at være i uoverensstemmelse hermed. Ved spørgsmål m.v. i den forbindelse bedes henvendelse rettet til rette myndighed.

1.2 Tredjepartsadgang til opstrømsrørledningsnet til naturgas

Tredjepartsadgang til opstrømsrørledningsnet og til opstrømssystemer til naturgas er reguleret af bekendtgørelse nr. 920 af 25. juni 2018 om adgang til opstrømsrørledningsnet. Bekendtgørelsen findes i bilag 3 til denne vejledning.

Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas, EU-Tidende 2009, nr. L 211, side 94.

Ved opstrømsrørledningsnet forstås enhver rørledning eller ethvert net af rørledninger, der drives og/eller er anlagt som en del af et olie- eller gasproduktionsanlæg eller anvendes til at lede naturgas fra et eller flere sådanne anlæg til et behandlingsanlæg, en behandlingsterminal eller en endelig kystlandingsterminal.

Ved opstrømssystem forstås opstrømsrørledningsnet og tilknyttet behandlingsanlæg på land, der drives som samlet system.

Reglerne i bekendtgørelse nr. 920 administreres af Forsyningstilsynet. Oplysninger om Forsyningstilsynet kan findes på dette link: <http://forsyningstilsynet.dk/>

Denne vejledning omhandler ikke tredjepartsadgang til opstrømsrørledningsnet og -systemer, det vil sige vilkår og betingelser for tilslutning og brug af opstrømsrørledningsnet og -systemer.

1.3 Tredjepartsadgang til olierørledningen fra Gorm feltet i Nordsøen til Fredericia

Adgang til olierørledningen fra Nordsøen til Fredericia og separationsfaciliteterne i Fredericia er reguleret af lovbekendtgørelse nr. 277 af 25. marts 2014 om etablering og benyttelse af en rørledning til transport af råolie og kondensat (olierørledningsloven). Loven er efterfølgende ændret ved lov nr. 630 af 8. juni 2016, § 3, og lov nr. 1400 af 5. december 2017, § 2.

Regler om betaling for brug af olierørledningen findes i bekendtgørelse nr. 78 af 26. januar 2018 om betaling for transport af råolie og kondensat.

Danish Oil Pipe A/S, som driver olierørledningen, indgår en Transportation Agreement med tilhørende bilag med den enkelte bruger af olierørledningen.

Regler om brug af olierørledningen og af separationsfaciliteterne (anlæg til stabilisering af råolie) og betaling for brug af separationsfaciliteterne findes i Transportation Agreement.

I bilag 5 til vejledningen findes link til de nævnte dokumenter.

Olierørledningsloven administreres af Energistyrelsen. Oplysninger om Energistyrelsen kan findes på dette link: <https://ens.dk/>

Denne vejledning omhandler ikke vilkår og betingelser for tilslutning til og brug af olierørledningen og separationsfaciliteterne.

2. Baggrund for regulering af tredjepartsadgang efter undergrundsloven

Energistyrelsen har øget fokus på tredjepartsadgang med henblik på at smidigøre forhandlingsprocessen, således at tredjepartsadgang kan gennemføres hurtigere og adgang sikres på forudsigelige og rimelige vilkår for bruger (tredjepart) og ejer. I det følgende omtales baggrunden for dette nærmere.

I Aftale mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og SF af 22. marts 2017 indgik blandt andet en række ændringer af undergrundsloven.

Ændringerne havde til formål at forbedre den såkaldte tredjepartsadgang til infrastrukturen i den danske del af Nordsøen og dermed forbedre mulighederne for kommercielt at udbygge og indvinde mindre fund af olie og gas.

Af Aftalen mellem regeringen og bevillingshaverne (på vegne af DUC partnerne) af 23. marts 2017 fremgår, at parterne er enige om, at det skal være enkelt for alle selskaber at anvende infrastrukturen i Nordsøen på forudsigelige og rimelige vilkår, og at forhandlinger om adgang til infrastruktur skal gennemføres hurtigt.

Af undergrundslovens § 2 fremgår, at råstoffer i undergrunden, som ikke har været undergivet privatøkonomisk udnyttelse her i landet før den 23. februar 1932, tilhører den danske stat. Olie og gas i undergrunden tilhører således den danske stat. Den nuværende undergrundslov fra 1981 er baseret på, at tilladelser til efterforskning og indvinding af råstoffer omfattet af loven, dvs. først og fremmest olie og gas, tildeles selskaber på en række nærmere definerede vilkår, som er fastsat af staten. Det er et bærende princip for undergrundsloven, at ved indvinding på grundlag af tilladelser til efterforskning og indvinding af råstoffer, herunder olie og gas, skal det sikres, at der opnås et tilfredsstillende udbytte af en forekomst for såvel samfundet som rettighedshaveren. Overskud ved indvinding fordeles mellem staten og de selskaber, som i forening udgør rettighedshaveren til tilladelsen. Fordelingen sker for tiden efter reglerne i kulbrinteskatteloven om betaling af selskabs- og kulbrinteskatt samt ved, at Nordsøfonden har andel i alle tilladelser meddelt efter 2004 og indgår i DUC, som udfører virksomhed baseret på Eneretsbevillingen fra 1962. Staten har således som ejer af råstoffer i undergrunden en økonomisk interesse i, at der sker en hensigtsmæssig udnyttelse af olie og gas i undergrunden, der sikrer størst mulig værdiskabelse, da det er en forudsætning for at optimere statens indtægter.

En sådan optimering af statens indtægter forudsætter, at anlæg til indvinding, behandling og transport udnyttes bedst muligt, således at disse kan håndtere

produktionen fra rettighedshaveren, som ejer anlægget, og eventuelle tredjeparter, som ønsker at benytte dem. Forslaget til ændringerne af undergrundsloven i 2017 skal ses i lyset af konklusioner fra rapporten "Fremtidens Olie- og Gassektor i Danmark, juli 2017", som viser, at størstedelen af det tilbageværende potentiale af olie og gas i den danske del af Nordsøen består af relativt små fund, der ofte ligger i nærheden af eksisterende infrastruktur. Hvis anlæggene i den eksisterende infrastruktur anvendes til behandling og transport af produktion fra de små fund (tredjepartsadgang), kan det medvirke til at gøre dem rentable.

Tredjepartsadgangen indebærer, at tredjeparten mod betaling får mulighed for at bruge værtsanlægget til at indvinde, behandle og transportere tredjepartens kulbrinter eller til at få leveret tjenester, såsom lagring af kulbrinter.

Erfaringsmæssigt har det vist sig vanskeligt at nå til enighed om tredjepartsadgang i Nordsøen. Årsagen er blandt andet, at infrastrukturejeren ofte har en monopolstilling overfor en potentiel bruger af infrastrukturen. Ved en ændring af loven kan staten i større grad medvirke til at afhjælpe de markedsfejl, som følger af, at en infrastrukturejer med en monopolstilling står i en særligt stærk forhandlingsposition over for en potentiel tredjepart, herunder ved i større grad, end det er tilfældet under den nuværende lovgivning, at kunne påvirke de vilkår, som en tredjepartsaftale indgås under.

Det vil kunne medvirke til at betrygge selskaber, som overvejer at investere i efterforskning på dansk område, at rammerne for, at de kan opnå tredjepartsadgang til anlæg, er til stede. I modsat fald vil de kunne beslutte at investere i efterforskning andetsteds. Det kan føre til en mindre indvinding af olie og gas og til, at staten mister potentielle indtægter.

Den nævnte aftale af 22. marts 2017 blev implementeret i undergrundsloven med lov nr. 1400 af 5. december 2017.

Ved lovændringen blev det præciseret, at tilsynet udover efterlevelse af undergrundsloven og regler og vilkår udstedt i medfør af loven også omfatter overvågning af virksomhed omfattet af loven med henblik på at identificere potentialer for tredjepartsadgang.

I rapporten "Fremtidens Olie og Gassektor i Danmark", som blev omtalt ovenfor, anføres blandt andet følgende om produktion af olie og gas i Danmark.

"I strategiarbejdet er potentialet af olie og gas i den danske del af Nordsøen vurderet til ca. 3 mia. tønder olieækvivalenter (boe). ..... Til sammenligning kan det nævnes, at frem til 2014 er der i alt blevet produceret 3,8 mia. tønder olieækvivalenter fra den danske del af Nordsøen. "

"Udnyttelse af potentialet forudsætter en tilgængelig infrastruktur til indvinding og transport til land. Dette forudsætter, at det er økonomisk rentabelt at udbygge, drive og vedligeholde infrastrukturen, ligesom vilkår for adgang til infrastrukturen skal være forudsigelige og rimelige.

Det er derfor vigtigt, at potentialet i den danske undergrund udnyttes, mens der er en tilgængelig infrastruktur i Nordsøen. En fungerende infrastruktur er

således nødvendig for, at f.eks. mindre nye fund kan udnyttes kommercielt ved anvendelse af kapacitet på eksisterende anlæg. Ressourcerne i sådanne fund vil ikke kunne udnyttes kommercielt uden den nødvendige infrastruktur og risikerer derfor at gå tabt.

De stigende omkostninger til vedligeholdelse og drift kan sætte begrænsninger for, hvor længe det er økonomisk rentabelt at fortsætte produktionen fra visse anlæg. Tidsrammen kan dog forlænges ved at tilkoble nye fund til anlæggene, da produktionen herfra vil bidrage til at reducere enhedsomkostningerne. ”

Om efterforskningspotentialet anføres, at

”De identificerede prospekter og leads er karakteriserede ved at være forholdsvis små, men omkring 90 pct. af det potentielle volumen ligger inden for en afstand af 25 km fra eksisterende infrastruktur, hvilket forbedrer mulighederne for en kommerciel udnyttelse. ”

”Inden for relevante områder i Nordsøen bør infrastrukturens udformning og udnyttelse derfor optimeres gennem samarbejde med henblik på at maksimere den kommercielle produktion af olie og gas. Dette samarbejde skal koordineres i et forum i regi af Olie Gas Danmark med deltagelse af alle rettighedshavere i et område og med Energistyrelsen som observatør. Gennem regelmæssig dialog vil der kunne understøttes en øget grad af transparens omkring planer for fremtidig produktion og kapacitet. En optimal udnyttelse af den eksisterende infrastruktur forudsætter, at det skal være enkelt for alle selskaber at anvende eksisterende infrastruktur på forudsigelige og rimelige vilkår, kaldet tredjepartsadgang. Der bør derfor udarbejdes klare rammer for tredjepartsadgang. ”

Energistyrelsen vurderer, at realisering af olie og gaspotentialet på dansk sokkel på kommercielt grundlag i betydelig omfang afhænger af en forbedring af processen omkring tredjepartsadgang og sikring af rimelige vilkår og betingelser i nye aftaler.

Vejledningen omtaler forhold i forbindelse med principper for tredjepartsadgang og Energistyrelsens udgangspunkt for en konkret vurdering ved behandling af en række spørgsmål i forbindelse med tredjepartsadgang.

3. Proces ved en rettighedshavers overvejelser om udbygning på grundlag af tredjepartsadgang

Bekendtgørelsen om andres brug af anlæg til indvinding, behandling og transport m.v. af kulbrinter (tredjepartsadgang) beskriver i bekendtgørelsens kapitel 3 om forespørgsler (§§ 7- 9) og kapitel 4 om forhandlingsplan m.v. (§§ 10-16) en proces i forbindelse med en rettighedshavers vurdering af mulighederne for udbygning på grundlag af tredjepartsadgang til anlæg, som rettighedshaveren ikke ejer, og de efterfølgende forhandlinger med anlægsejeren om en aftale. Denne proces er beskrevet nedenfor.

En rettighedshaver, som er i gang med vurdering af potentielle udbygningsmuligheder for et fund, kan rette henvendelse til ejeren af et anlæg, fx. en

rørledning eller et behandlingsanlæg, og få oplysninger om ledig kapacitet på anlægget, herunder mulighederne for kapacitetsudvidelse (§ 7).

Ejeren af anlægget skal besvare forespørgslen inden 15 dage. Besvarelsen skal være så fyldestgørende som mulig, hvilket indebærer, at ejer skal levere nogle reelle, dokumenterbare oplysninger om kapaciteterne. Detaljeringsniveauet i besvarelsen udformes under hensyntagen til detaljeringsniveauet i forespørgslen og fristen for besvarelse.

Såfremt den potentielle tredjepart beslutter at rette en forespørgsel til ejeren om brug af et anlæg, skal henvendelsen indeholde relevante oplysninger (§ 8 og bilag 1 til bekendtgørelsen), og ejerens besvarelse skal opfylde en række krav (§ 9). Ejer har mulighed for at få specifikke omkostninger til udarbejdelse af visse studier dækket af potentiel tredjepart, jf. § 9, stk. 6.

Hvis ejer og den potentielle tredjepart beslutter at indlede forhandlinger, skal der aftales en forhandlingsplan (§ 10). En plan for forhandlinger bør foreligge 1 måned efter, at ejer og potentiel tredjepart har besluttet at indlede forhandlinger.

Forhandlinger om brug af anlægget skal være afsluttet senest 6 måneder efter (§ 10, stk. 2), at forhandlingsplanen er fremsendt til Energistyrelsen (§ 16), medmindre andet er aftalt i forhandlingsplanen. Hvis parterne er enige om det, kan der således aftales en længere forhandlingsperiode i forhandlingsplanen.

Såfremt enighed om en forhandlingsplan ikke kan opnås i rimelig tid, kan spørgsmålet forelægges Energistyrelsen, jf. bekendtgørelsens § 15.

Ejer skal give bruger adgang til oplysninger om tredjeparters fremtidige brug af anlægget, samt adgang til eksisterende aftaler om brug af anlægget indgået efter 5. december 2011, jf. bekendtgørelsens § 11.

Principper for tariffer er beskrevet i bekendtgørelsens § 13.

Energistyrelsen kan ved godkendelsen af planen for udbygning af et fund, herunder eventuelle ændringer på et anlæg, hvor fundet har aftalt tredjepartsadgang til, fastsætte vilkår om at indgå aftale med en anden rettighedshaver om investering i plads- og vægtpacitet på et anlæg. Vilkåret kan angive, at aftalen skal indeholde vilkår om brugsret til anlæg og installationer, tilbagekøbsret samt om betaling for plads- og vægtpacitet (undergrundslovens § 10, stk. 5).

3.1 Diagram for forhandlings- og beslutningsproces

Olie- og gasselskaber anvender lidt varierende beslutningsprocesser ved vurdering af udbygningsmulighederne for et fund. I det følgende er skematisk vist et eksempel på en sådan beslutningsproces med tilhørende tidspunkter for væsentlige beslutninger (kaldet Decision Gates, DG). Det er angivet i hvilke faser af et sådan forløb det vil være naturligt, at de i bekendtgørelsen om tredjepartsadgang nævnte kontakter mellem rettighedshaveren til et fund ("tredjeparten") og ejeren af et anlæg ("ejeren") i forbindelse med tredjepartsadgang gennemføres samt, hvor det er relevant, kontakt til Energistyrelsen.

Kontakt i projektfaserne

Den potentielle tredjepart retter henvendelse til anlægsejer om kapacitet og muligheder for kapacitetsudvidelse (§ 7).

Dialog hvor anlægsejer får kendskab til forekomsten, der søges indvundet.

På baggrund af anlægsejerens oplysninger vurderer tredjepart behovet for om- eller nybygning af infrastruktur.

Anlægsejer og potentiel tredjepart udfører de nødvendige studier for tie-in kandidater. Ejer giver et indikativt tilbud til tredjepart.

Tredjepart retter henvendelse til anlægsejer om brug af anlæg, jf. § 8 og bilag 1. Anlægsejer svarer, jf. § 9.

Forhandlingsplan aftales, jf. § 10. Ved uenighed om planen træffer Energistyrelsens afgørelse, jf. § 15. Forhandling med henblik på en aftale baseret på forudsigelige og rimelige vilkår. Heads of Terms aftales.

En endelig aftale underskrives inden DG 4, som en del af grundlaget for FID ved DG 4. Aftalen baseres på en plan for udbygningen.

Aftale forelægges Energistyrelsen til godkendelse, jf. undergrundslovens § 16, stk. 3.

Udbygningsplanen skal godkendes af Energistyrelsen, jf. undergrundslovens § 10 og 17.

Gennemførelse af udbygning og produktion på grundlag af aftalen.

Projekt faser

DG 0

Appraise/Identify

- Screening phase
- Evaluation of host platforms
- Setup organization and staff needed

Idékatalog

DG 1

Assess

- Feasibility phase starts
- Studies on key technical aspects
- Commercial evaluation

6-10 koncepter

DG 2

Technical feasibility and subsequent ranking

Concept Select Phase /Maturation

- Concept select phase starts
- Full studies on main concepts

2-3 koncepter

DG 3

Financial/Strategic feasibility and subsequent ranking

Define

- Main project selected
- Udarbejdelse af FEED
- Invite to tender proces

1 koncept + alt.

DG 4

FID (Final Investment Decision)

Execute

- Award of contract
- Modification, installation, drilling, completion, etc.

1 koncept

4. Fordeling af overskud ved indvinding under anvendelse af tredjepartsanlæg

Aftaler om tredjepartsadgang skal udformes under hensyn til den overordnede målsætning i undergrundslovens § 15a samt de overordnede principper i bekendtgørelsens §§ 4 og 5. Endvidere skal kravene til vilkår i bekendtgørelsens §§ 12 og 13 iagttages.

Det fremgår af undergrundslovens § 15a:

”Aftaler om andre rettighedshaveres brug af anlæg til indvinding, behandling eller transport af kulbrinter m.v. etableret i medfør af godkendelse eller tilladelse efter denne lov skal sikre, at fortjenesten ved indvindingen fordeles således, at den hovedsagelig tilfalder rettighedshaveren til forekomsten, mens anlægsejeren beregner sig en rimelig fortjeneste under hensyn til den risiko, anlægsejeren påtager sig i forbindelse med rettighedshaverens brug af anlægget.”

Fordeling af fortjenesten ved indvinding af en forekomst bør afhænge af de risici anlægsejeren påtager sig i forbindelse med udbygning og drift af en tredjeparts forekomst. Fordelingen skal derfor ses i sammenhæng med omfang og karakter af de tjenester tredjeparten, ønsker leveret af anlægsejeren. Det vil således have betydning om tredjeparten ønsker at få foretaget fuldstændig behandling af kulbrinteproduktionen fra en forekomst, eller om der kun ønskes udført dele af behandlingen frem mod salgbare produkter. Levering af enkelt ydelser, fx levering af løftegas, vand til injektion eller behandling af produktionsvand, vil for anlægsejeren indebære en begrænset risiko i forhold til fuldstændig behandling af en forekomsts produktion. Dette bør afspejles i størrelsen af den rimelige fortjeneste anlægsejeren kan beregne sig.

I forbindelse med udbygning og drift af en forekomst ved hjælp af tredjepartsadgang er der en risiko for uønskede situationer, som kan føre til midlertidig reduktion, indstilling eller udsættelse af produktion fra den tilknyttede forekomst eller fra de forekomster, anlægget hidtil har behandlet. Hændelserne vil derved kunne påvirke økonomien for tredjepartsprojektet og/eller økonomien for anlægget, som den nye forekomst tilknyttes. I en aftale om tredjepartsadgang vil der normalt være en angivelse af, hvorledes fordelingen af omkostningerne ved sådanne hændelser skal være mellem ejeren af anlægget og tredjeparten. Risikofordelingen har betydning for, hvorledes fortjenesten ved indvindingen af tredjepartens forekomst skal fordeles.

Aftaler om tredjepartsadgang forhandles på kommercielt grundlag mellem ejeren af anlægget og tredjeparten. Aftaler skal være i overensstemmelse med principperne i undergrundsloven, herunder den ovenfor nævnte § 15a, og i § 13 i bekendtgørelsen om tredjepartsadgang i bilag 2 til denne vejledning.

5. Fordeling af driftsomkostninger

Bekendtgørelsen om tredjepartsadgang angiver principperne for vilkår, herunder tariffer, i §§ 12 og 13. I § 13, nr. 2, er specifikt nævnt, at en bruger skal ved brug af anlægget dække de driftsudgifter, som brugeren påfører ejeren ved levering af tjenester til tredjeparten. Det betyder, at de driftsomkostninger, som følger direkte af tredjepartens brug af anlægget, skal dækkes af denne.

Denne fordeling af driftsudgifterne på værtsanlægget skal anvendes ved tilknytning af en ny bruger til et anlæg.

Bruger og ejer skal medvirke til at tilvejebringe og udveksle de oplysninger, der er nødvendige for en hurtig og effektiv gennemførelse af forhandlinger om aftaler om tredjepart, jf. § 6 i bekendtgørelsen.

Ejeren skal, jf. bekendtgørelsens § 14, kunne redegøre for beregningsmetoder, principper m.v., som er lagt til grund for udformningen af vilkårene, herunder for tariffene. Dokumentationen herfor skal være på et niveau, som giver brugeren mulighed for at verificere og efterprøve omkostningerne.

Der kan i rimelig tid før anlægget når tidspunktet for produktionsstop (Cessation of Production, COP) foretages en tilpasning, således at der skiftes over til at de samlede omkostninger ved drift af anlægget deles mellem ejer og tredjepart.

Ejerens forventede COP forudsættes at være baseret på, at produktionsomkostningerne efter dette tidspunkt forventes at overstige værdien af produktionen. Beregning af et anlægs COP skal udføres under hensyn til produktion og omkostninger for alle de felter, som er afhængige af anlæggets drift, medmindre de ydelser, anlægget leverer, på kommercielt grundlag kan leveres fra andre ved en lukning af anlægget.

Hvis den oprindelige bruger og tredjeparten tilsammen kan opretholde kommerciel produktion udover det nævnte tidspunkt for COP, vil det være hensigtsmæssigt at foretage en fordeling af driftsomkostningerne, herunder vedligeholdelsesomkostninger med henblik på at opretholde anlæggets kapacitet og regularitet udover ejerens COP tidspunkt. Målet for ændringen af fordelingen af omkostningerne er, at en fortsættelse af driften af anlægget bliver attraktiv for både ejer og bruger. Efter ændringen, som kan ske gradvis over en årrække, dækkes driftsomkostningerne af ejer og bruger efter de tilførte mængder eller et andet rimelig kriterium for fordeling af omkostningerne ved driften.

Ejer og bruger kan eventuelt allerede ved aftaleindgåelse aftale rammerne for hvornår og hvordan, de eventuelt vil overgå til omkostningsdeling.

6. Ulemper for en ejer af anlæg med tredjepartsadgang

Det fremgår af undergrundslovens § 16, at energi, forsynings- og klimaministeren efter forhandling med rettighedshaverne kan give påbud om, at anlæg til indvinding, behandling og transport af kulbrinter m.v. etableret i medfør af godkendelse eller tilladelse efter undergrundsloven kan bruges af andre rettighedshavere, hvis ressourcemæssige, økonomiske eller samfundsmæssige forhold tilsiger det. Det er

en betingelse, at eksisterende eller planlagte brugeres planlagte anvendelse ikke hindres eller vanskeliggøres urimeligt herved.

Det fremgår således af § 16, at en ejer kan blive påført ulemper i forbindelse med tredjepartsadgang. Ulemperne må imidlertid ikke have et omfang som urimeligt vanskeliggør den planlagte anvendelse.

Ved planlagt anvendelse forstås produktion og transport på grundlag af den reserve- og ressourceopgørelse og de produktionsprofiler, som senest - inden spørgsmålet om tredjepartsanvendelse blev rejst - er indberettet til Energistyrelsen.

Energistyrelsen vil som udgangspunkt for Energistyrelsens konkrete vurdering af planlagt anvendelse af et anlæg medregne produktion af reserver fra ejeren og planlagte brugere opgjort som 2P (Proved + Probable) i henhold til ressourceklassifikationen² i SPE-PRMS 2007 med 100 %. Produktion af betingede olie- og gasressourcer, der er klassificeret som 2C (Proved + Probable Contingent Resources) og inddelt efter modenhed i kategorierne Afventende Udbygning (Development Pending), Udbygning i bero (Development On Hold), Uafklaret Udbygning (Development Unclassified) og Afvist udbygning (Development Not Viable) vægtes med henholdsvis 75 %, 50 %, 50 % og 0 %.

Bekendtgørelsen om tredjepartsadgang angiver i § 13 nr. 5, at bruger skal kompensere ejer for tabt indtægt, herunder for tabt eller udsat produktion, som følger af brugers brug af anlægget. Ved indtægt forstås fortjeneste.

Parterne kan eventuelt indarbejde fleksibilitet i aftalen om compensation for tabt indtægt, hvis den aktuelle produktion fra tredjepartens felt afviger væsentligt fra det forventede profil.

Ulemper kan bl.a. omfatte udsættelse af ejerens produktion i forbindelse med tilslutning (tie-in) af tredjepart til anlægget og udførelse af modifikationer af hensyn til tredjepartsbrug af anlægget, hvis dette kræver en hel eller delvis nedlukning af produktionen.

Endvidere kan det i visse tilfælde blive nødvendigt, at ejeren eksempelvis lukker eller udsætter produktion fra brønde, som producerer med et højt vandindhold (water cut) for at få kapacitet til produktion fra tredjepart med et højere indhold af kulbrinter i produktionen.

Tredjeparten skal kompensere ejeren for disse tab. Compensation in-kind er en mulighed for at forenkle opgørelsen, som parterne kan aftale, men er ikke et krav.

Ejeren skal, jf. bekendtgørelsens § 14, oplyse om de beregningsmetoder, principper m.v., som er lagt til grund for udformningen af compensationen, og dokumentere disse tilstrækkeligt, så brugeren kan verificere og efterprøve disse.

Ved Energistyrelsens behandling af en indgået aftale vil bl.a. indgå en vurdering af, om de aftalte vilkår vil kunne sikre en hensigtsmæssig anvendelse af olie og gasforekomster i Danmarks undergrund, jf. undergrundslovens § 1. Energistyrelsen

---

² Energistyrelsen vil i medfør af udkast til en ny produktionsoplysningsbekendtgørelse årligt få indberettet fremtidig produktion af ressourcer i henhold til ressourceklassifikationen i SPE-PRMS 2007.

kan give påbud, jf. § 16, stk. 1, om, at anlæg kan bruges af andre rettighedshavere, hvis ressourcemæssige, økonomiske eller samfundsmæssige hensyn tilsiger det.

Det bemærkes, at fysisk adgang for personer, der repræsenterer nye brugere til anlæg skal foregå efter aftale med ejeren af anlægget.

Ejere af anlæg kan med respekt for indgåede aftaler med tredjeparter, som bruger anlægget, disponere over dette og sælge eller lukke anlægget.

7. Optimering af kapacitetsudnyttelse for anlæg med tredjepartsadgang

I forbindelse med rørledninger nedstrøms er det almindeligt med "send or pay" klausuler i aftaler om tredjepartsbrug. Energistyrelsen finder, at sådanne klausuler i aftaler om tredjepartsadgang til opstrømsanlæg kun bør anvendes i en begrænset periode med en passende fleksibilitet og bør baseres på forventede profiler for produktionen både for ejer og bruger. Tredjepart vil i forbindelse med start af produktion fra nye fund have en betydelig usikkerhed omkring den faktiske produktions størrelse. Aftaler bør derfor omfatte mulighed for årlig nominering af kapacitet, som grundlag for betaling.

Ved udformningen af aftaler er det væsentligt, at disse udformes således, at anvendelsen af kapaciteten på anlæg kan optimeres og ikke begrænses af aftalernes udformning. Aftalerne skal indeholde prioriterede rettigheder til kapacitet men samtidig sikre operationel fleksibilitet, så kapaciteter kan udnyttes optimalt. Målet bør være, at kapaciteten anvendes, således at det økonomiske resultat fra de tilsluttede fund optimeres samlet uden hensyn til ejerforhold.

8. Anlæg etableret med overskydende kapacitet

Det fremgår af bekendtgørelse nr. 1449 om tredjepartsadgang § 13, nr. 3), bl. a. at

"Hvis bruger anvender ekstra kapacitet, som ejer tidligere har investeret i med henblik på anvendelse af tredjepart, kan vilkår, herunder tariffer, omfatte betaling for anvendelse af denne kapacitet, herunder en rimelig betaling for den risiko, der har været for, at investeringerne ikke skulle blive fuldt udnyttet."

For at kunne identificere sådanne anlæg vil Energistyrelsen på en liste registrere anlæg, hvor der ved godkendelse af udbygningen, jf. undergrundslovens §§ 10 og 17, efter ansøgning er godkendt investering i overskydende kapacitet med henblik på udnyttelse af tredjepart og, hvor der ikke ved etableringen er indgået aftale med en sådan tredjepart.

Det bemærkes, at listen kun vil omfatte anlæg med tredjepartsadgang reguleret af undergrundsloven, det vil sige ikke opstrømsrørledningsnet eller anlæg reguleret af rørledningsloven.

9. Energistyrelsens behandling af aftaler om tredjepartsadgang forelagt til godkendelse og af uenighed om vilkår og betingelser i aftaler

Bekendtgørelsen om tredjepartsadgang angiver i § 5, at bruger og ejer skal sørge for, at aftaler om brug af anlæg ikke må give et eller flere selskaber urimelige fordele. Et selskab, der både indgår i kredsen af selskaber, der ejer et anlæg, og i kredsen af selskaber, der er bruger af et anlæg, kan eksempelvis opnå urimelige fordele i forhold til selskaber, som kun indgår i kredsen af selskaber, som er bruger.

Reglen³ i § 5 indebærer, at et selskab som udgangspunkt skal deltage i en forhandling om tredjepartsadgang på den side, hvor selskabet har den største deltagerandel, medmindre der foreligger særlige grunde for at deltage på modsatte side. Det er Energistyrelsens vurdering, at det i praksis vil være uundgåeligt, at et selskabs deltagelse på begge sider af en forhandling vil medføre urimelige fordele.

Reglen i § 5 vedrører udelukkende sidevalg, hvad angår de kommercielle forhandlinger om tredjepartsadgang. Eksempelvis kan et selskab, som er operatør for to tilladelser, hvorimellem der foregår forhandlinger om tredjepartsadgang, godt deltage i de kommercielle forhandlinger på den ene side, mens det leverer ydelser af rent teknisk karakter til den anden side af forhandlingerne (såkaldt TSP-rolle (Technical Service Provider)).

I henhold til undergrundslovens § 16, stk. 3, skal aftaler om tredjepartsadgang indsendes til Energistyrelsens godkendelse inden 8 dage efter indgåelsen.

Det bemærkes, at grundlaget for Energistyrelsens behandling af en ansøgning om godkendelse af en indgået aftale efter § 16, stk. 3, og behandling af uenighed om en aftale efter bekendtgørelse om tredjepartsadgang (nr. 1449 af 8. december 2017 om andres brug af anlæg til indvinding, behandling og transport af kulbrinter) vil være forskellig.

Ved Energistyrelsens behandling af en indgået aftale vil bl.a. indgå en vurdering af om de aftalte vilkår vil kunne sikre en hensigtsmæssig anvendelse af olie og gasforekomster i Danmarks undergrund, jf. undergrundslovens § 1. Det vil blive lagt til grund, at aftaleparterne ved at indgå en aftale har den opfattelse, at aftalen er udformet i overensstemmelse med undergrundsloven og principperne for tredjepartsadgang, herunder at fortjenesten ved indvindingen efter aftalen fordeles således, at den hovedsagelig tilfalder rettighedshaveren til forekomsten, mens anlægsejeren beregner sig en rimelig fortjeneste under hensyn til den risiko, anlægsejeren påtager sig i forbindelse med rettighedshaverens brug af anlægget, jf. undergrundslovens § 15 a.

Det vil indgå i Energistyrelsens vurdering af aftalen, om den er indgået mellem uafhængige parter, eller om tredjepart og ejer af anlægget helt eller delvis omfatter koncernforbundne deltagere.

---

³ Jf. Nyudstedelse af bekendtgørelse om andres brug af anlæg til indvinding, behandling og transport m.v. af kulbrinter (tredjepartsadgang). Vedlægges som nyt bilag 2 til denne vejledning, når den udstedes.

Såfremt der ikke er enighed mellem parterne om en aftale, bør uenigheden forelægges for Energistyrelsen. Inden en forelæggelse foretages bør forhandlingerne fortsættes så længe, at det vurderes muligt at afslutte dem inden rimelig tid.

Når det ikke er tilfældet forelægges uenigheden for Energistyrelsen, jf. § 15 i bekendtgørelsen om tredjepartsadgang af den ene part eller af begge parter. Energistyrelsen forventer, at parterne inden en forelæggelse har søgt at opnå enighed om en aftales vilkår og betingelser i videst mulig omfang, således at det ved forelæggelsen af uenigheden om aftalen specificeres hvilke konkrete spørgsmål, der er uenighed om. Endvidere skal parternes synspunkter på hver enkelt af disse spørgsmål oplyses, og om der eventuelt er en sammenhæng mellem dem.

Til brug for Energistyrelsens behandling af både aftaler, der er enighed om, og af uenighed om vilkår og betingelser i en aftale, kan Energistyrelsen anmode både ejer af værtsanlægget og tredjeparten om oplysninger, jf. undergrundslovens § 26.

Det følger af § 15 i tredjepartsadgangsbekendtgørelsen, at hvis enighed om aftale om tredjepartsadgang ikke kan opnås inden rimelig tid, så kan spørgsmålet forelægges Energistyrelsen⁴ til afgørelse. Ved rimelig tid forstås som udgangspunkt 6 måneder, medmindre andet er aftalt.

Energistyrelsens afgørelser kan påklages til Energiklagenævnet, jf. undergrundslovens § 37 a.

Energistyrelsen opfordrer til, at der pågår en løbende, tæt dialog mellem styrelsen og de rettighedshavere, som overvejer udbygning ved brug af tredjepartsadgang til andre anlæg eller er i forhandling om en aftale. Formålet med en sådan dialog er at afstemme forventninger, afklare tvivlsspørgsmål og sikre den mest effektive sagsbehandling af godkendelser af aftaler.

Energistyrelsen kan således bistå rettighedshavere med afklaring af reglerne omkring tredjepartsadgang, med andre relevante oplysninger til brug for vurderinger og forhandlinger og give vejledning om opståede spørgsmål i forbindelse med reguleringen af tredjepartsadgang.

Hvis parterne ikke er enige på nogle punkter, kan uenighedspunkterne forelægges Energistyrelsen til afgørelse eller kommentering.

Energistyrelsen vil stræbe efter at sagsbehandle godkendelser af aftaler og/eller forelæggelser af uenigheder til Energistyrelsens afgørelse hurtigst muligt og i videst muligt omfang indenfor en måned fra det tidspunkt, hvor alle relevante oplysninger er til rådighed for styrelsen.

10. Energistyrelsens øvrige opgaver og funktioner i forbindelse med tredjepartsadgang

Energistyrelsen fører efter bemyndigelse af energi-, forsynings- og klimaministeren tilsyn med undergrundsloven, bekendtgørelser udstedt i medfør af loven, og at

---

⁴ Afgørelseskompetencen er delegeret fra ministeren til Energistyrelsen.

vilkår udfærdiget i medfør af loven overholdes. Endvidere overvåger Energistyrelsen virksomhed omfattet af loven med henblik på at identificere potentialer for tredjepartsadgang (§ 25).

Energistyrelsen kan meddele påbud om overholdelse af loven og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf.

Såfremt der måtte opstå spørgsmål om forståelse af bestemmelserne om samordning i undergrundsloven eller i bekendtgørelsen om andres brug af anlæg til indvinding, behandling og transport m.v. af kulbrinter (tredjepartsadgang), kan den forelægges Energistyrelsen.

Bekendtgørelsens § 15 angiver, at hvis uenighed om aftale om brug af anlæg ikke kan opnås inden rimelig tid kan spørgsmålet forelægges Energistyrelsen til afgørelse. Bestemmelsen indebærer ikke nogen indskrænkning af Energistyrelsens kompetence efter undergrundslovens § 25.

I lyset af kortlægningen af potentialet og dets sammensætning i rapporten om "Fremtidens olie og gassektor i Danmark" er det Energistyrelsens hensigt gennem tilsyn og anvendelse af andre beføjelser i undergrundsloven at forøge fokus på sikring af tredjepartsadgang. Målet er ved optimering af anvendelsen af anlæg at sikre størst mulig værdi ved indvinding af olie og gas fra den danske del af Nordsøen.

Det vil derfor være hensigtsmæssigt med en løbende dialog med rettighedshavere, som overvejer udbygning ved brug af tredjepartsadgang til andre anlæg eller er i forhandling om en aftale. Energistyrelsen er parat til at bistå rettighedshavere med afklaring af reglerne omkring tredjepartsadgang og med andre relevante oplysninger til brug for vurderinger og forhandlinger. Forespørgsler vil blive besvaret med respekt af bestemmelser om fortrolighed.

Energistyrelsen vil være indstillet på undervejs i parternes forhandlingsforløb, at mødes med parterne med henblik på en orientering af Energistyrelsen om status for forhandlingerne, og at Energistyrelsen evt. kan give vejledning om opståede spørgsmål i forbindelse med reguleringen af tredjepartsadgang. Der vil ligeledes være mulighed for at drøfte de i afsnit 4 nævnte principper i forhold til en konkret aftale.

Det fremgår af bemærkningerne til lovændringen af undergrundsloven i 2017, at Energistyrelsen kan anmode om oplysninger til brug for vurderinger af, om der foreligger potentialer for tredjepartsadgang. Det anføres således:

"Derved fremgår det nu udtrykkeligt af § 26, stk. 1, at ministeren kan kræve enhver oplysning udleveret eksempelvis i forbindelse med ansøgninger efter § 10 eller 17, som er relevante for at kunne vurdere, hvorvidt der foreligger et potentiale for tredjepartsadgang.

Idet bestemmelsen også omfatter overvågning af virksomhed omfattet af undergrundsloven udvides anvendelsesområdet for bestemmelsen nu til også at indbefatte en opbygning af viden hos myndighederne. En sådan viden er central for at kunne identificere og udnytte tredjepartspotentialer i

den danske del af Nordsøen, som også beskrevet i bemærkningerne til § 1, nr. 14.

Den foreslåede nyaffattelse indebærer, at bestemmelsen indeholder en hjemmel til, at ministeren ikke kun kan kræve oplysninger udleveret, der er fornødne for tilsyn med eksisterende aktiviteter, men også oplysninger, som er relevante for fremtidige eller potentielle aktiviteter, herunder potentialer for tredjepartsadgang til eksisterende anlæg. Eksempelvis er oplysninger til brug for en eventuel beslutning om at give påbud om tredjepartsadgang eller samordning af indvinding efter § 16 nu omfattet af bestemmelsen.”

DRÆFT